

Budgetunderlag

För åren 2022 till 2024

2021-02-25

Dnr: 2021-00024

Formas budgetunderlag för åren 2022 till 2024

I enlighet med *förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag* lämnar Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, budgetunderlag för räkenskapsåren 2022 till 2024.

Budgetunderlaget för åren 2022, 2023 och 2024 omfattar anslag enligt Formas regleringsbrev, inom utgiftsområde 20 *Allmän miljö- och naturvård* respektive utgiftsområde 23 *Areella näringar, landsbygd och livsmedel*. Inom utgiftsområde 24 *Näringsliv* disponerar Formas anslagsposten 1:2 ap.3. i Vinnovas regleringsbrev. Detta för deltagande i samarbetet inom EU-samordningsfunktionen, EU-Sam och Internationella samordningsfunktionen, Int-Sam.

Budgetunderlaget bygger på de förutsättningar som har preciserats i forsknings- och innovationspropositionen 2020 (Prop. 2020/21:60), budgetpropositionen för år 2021 (Prop. 2020/21:1) samt myndighetens regleringsbrev för år 2021.

Formas hemställer i detta budgetunderlag om att:

- Formas förvaltningsanslag inom utgiftsområde 20, Allmän miljö- och naturvård 2:1, anvisas 126 032 tkr för år 2022, 137 085 tkr för år 2023 och 137 079 tkr för år 2024.
 - Anslaget avser anslag för Formas med 109 539 tkr 2022, 118 462 tkr 2023 och 120 271 tkr 2024 respektive anslag för
 - Klimatpolitiska rådet med 16 493 tkr 2022, 18 623 tkr 2023 och 16 808 tkr 2024.
- Formas forskningsanslag inom utgiftsområde 20, Allmän miljö- och naturvård 2:2, anvisas 1 138 908 tkr för år 2022, 1 148 908 tkr för år 2023 och 1 148 908 tkr för år 2024.
- Formas forskningsanslag inom utgiftsområde 23, Areella näringar, landsbygd och livsmedel 1:24 anvisas 713 664 tkr 2022, 738 664 tkr för 2023 och 738 664 tkr för år 2024.
- Inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel anslag1:25, anvisa 1 177 tkr för 2022, 1 177 tkr för 2023 samt 1 177 tkr för 2024 för bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.
- För EU-Sam och Int-Sam inom utgiftsområde 24, Näringsliv 1:2 ap.3 anvisa 42 300 tkr för 2022, 42 300 tkr för år 2023 och 42 300 tkr för år 2024.

- Formas medges ramar för bemyndigande inom utgiftsområde 20 motsvarande 2 000 000 tkr för 2022–2028, inom utgiftsområde 23 motsvarande 1 600 000 tkr för 2022–2028 inom utgiftsområde 24 motsvarande 67 000 tkr för 2022–2028. Ramarna föreslås vara indikativa.
- Formas får disponera en låneram om totalt 8 000 tkr för år 2022, 12 000 tkr för år 2023 och 13 000 tkr för år 2024 i Riksgälden för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.
- Formas får disponera en kredit för förvaltningsändamål på 8 000 tkr för år 2022, 8 000 tkr för år 2023 och 8 000 tkr för år 2024 på räntekontot i Riksgälden.
- Formas medges en anslagskredit på ramanslaget för förvaltning om 3% av ramanslagets storlek. Detta avser båda anslagsposterna. Vidare hemställer Formas att myndigheten medges anslagskredit om 3% på myndighetens forskningsanslag inom utgiftsområde 20 och på forskningsanslag inom utgiftsområde 23.

Klimatpolitiska rådet hemställer i detta budgetunderlag om att:

- Klimatpolitiska rådet inom utgiftsområde 20, anslag 2:1 ap.2, förvaltningsanslag anvisas 16 493 tkr för år 2022, 18 623 tkr för år 2023 och 16 808 tkr för år 2024.

Innehållsförteckning

1 Formas budgetunderlag för åren 2022 till 2024	5
1.1 Finansieringsöversikt	5
2 Inledning	6
2.1 Formas i en föränderlig omvärld	6
3 Forskning och innovation.....	6
3.1 Inledning.....	6
3.2 Bistå regeringen med underlag inom Formas verksamhetsområden	8
3.3 EU-Sam och Int-Sam	9
4 Internationellt arbete.....	10
5 Systematiska forskningssammanställningar.....	11
6 Formas förvaltningsanslag.....	12
6.1 Inledning.....	12
6.2 Digitalisering och artificiell intelligens	14
6.3 Nya arbetssätt.....	15
6.4 Sammanfattning av äskandena på myndighetens förvaltningsanslag.....	15
7 Klimatpolitiska rådet.....	16
7.1 Panorama	16
7.2 Kommunikation	16
7.3 Internationellt samarbete.....	17
7.4 Egna analyser	17
8 Bemyndiganden	18
9 Anslagskredit	20
10 Räntekontokredit.....	21
11 Investeringar.....	22

1 Formas budgetunderlag för åren 2022 till 2024

1.1 Finansieringsöversikt

Tabell 1 Förslag till finansiering 2022–2024 i 2021 års prisnivå (tkr)

(tkr)	Utfall 2020	Prognos 2021	Beräkn. 2022	Beräkn. 2023	Beräkn. 2024
Utgiftsområde 20 allmän miljö- och naturvård					
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande					
ap.1 Förvaltningskostnader (ram)	87 240	93 475	109 539	118 462	120 271
ap.2 Forskningsrådet - till Klimatpolitiska rådet (ram)	10 179	12 687	16 493	18 623	16 808
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	97 419	106 162	126 032	137 085	137 079
Utgiftsområde 20 allmän miljö- och naturvård					
2: Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning					
ap.1 Forskning (ram)	967 672	1 076 670	1 138 908	1 148 908	1 148 908
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel					
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning					
ap.1 Forskningsstöd (ram)	580 684	680 886	713 664	738 664	738 664
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien					
ap.1 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177	1 177	1 177	1 177	1 177
Utgiftsområde 24 Näringsliv					
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (Ramanslag)					
ap.3 Verket för innovationssystem: F - del till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (ram)	38 600	42 300	42 300	42 300	42 300
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel					
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor (Ramanslag)					
ap.3 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	47 000	<u>Medel äskas under UO23 1:24</u>	<u>Medel äskas under UO23 1:24</u>	<u>Medel äskas under UO23 1:24</u>	<u>Medel äskas under UO23 1:24</u>

2 Inledning

2.1 Formas i en föränderlig omvärld

En av Formas målsättningar är att ständigt utveckla och anpassa verksamheten efter ändrade krav och förutsättningar i omvärlden. Arbetet med att bredda och utveckla oss för att nå fler målgrupper fortsätter. Omvärldens krav på effektivisering och förenkling genom digitalisering ökar, även bortsett från de krav som pandemin ställer. Några exempel är avseende ökad datasäkerhet och tillgänglighet, ökad datakvalitet samt digitala plattformar som främjar samskapande och samproduktion mellan olika aktörer inom akademi, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor. Formas har mött de ökade kraven genom att bland annat starta en avdelning med detta som huvudområde.

2021 och framåt blir händelserika år för Formas. Att förbereda och genomföra uppdragen som kom i samband med forsknings- och innovationspropositionen (Prop. 2020/21:60) är ett omfattande arbete där övervägande delen av medlen ska beslutas i början av perioden. För att kunna omhänderta politikens inriktning och satsningar på ett kvalitativt sätt bedömer Formas att en förstärkning krävs av förvaltningsanslaget. Kombinationen av Horisont Europa och andra internationella samarbeten, minskade resor på grund av pandemin och färre fysiska möten på grund av digitaliseringen samt ökade krav på internationalisering tydliggör ett behov av en permanent resurs i Bryssel för att på ett resurseffektivt sätt arbeta proaktivt på för Sverige nödvändiga internationella arenor. Arbetet med systematiska forskningssammanställningar behöver stärkas och utökas, inte minst för att bidra till det ökade behovet av evidensbaserad kunskap för väl grundade beslut inom miljö- och klimatområdet.

Formas forsknings- och innovationsfinansiering är i dag styrd av en mängd olika villkor i myndighetens regleringsbrev. Den omfattande styrningen medför att antalet utlysningar blir fler än vad som skulle varit mest effektivt och administrationen blir omfattande för att kunna uppfylla alla villkor och begränsningar. Detta medför att vi har behov av förstärkning av förvaltningsanslaget för att fullt ut kunna uppfylla vårt uppdrag med fler och större utlysningar och samtidigt erbjuda en god och hållbar arbetsmiljö.

3 Forskning och innovation

3.1 Inledning

Formas finansieringsåtgärder sträcker sig från forskarinitierad forskning till finansiering av forskning och innovation inom strategiskt utvalda områden som klimat, samhällsbyggnad, livsmedel, cirkulär ekonomi, miljögifter, skogsbruk eller hotade ekosystem. Forskningen är ofta tvärdisciplinär och sker i nära samverkan med många olika intressenter inom akademi, näringsliv och offentlig sektor.

Forskningsanslagen erhålls från tre olika utgiftsområden; utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel samt utgiftsområde 24 Näringsliv.

Formas bedömda behov av forskningsmedel inom utgiftsområde 20 och 23 framgår av tabell 2 och 3 nedan.

**Tabell 2 Formas forskningsanslag,
Utgiftsområde 20 Allmän miljö-
och naturvård (tkr)**

(tkr)	Utfall 2020	Prognos 2021	Beräkn. 2022	Beräkn. 2023	Beräkn. 2024
Utgiftsområde 20 allmän miljö- och naturvård					
2: Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning					
ap.1 Forskning (ram)	967 672	1 076 670	1 138 908	1 148 908	1 148 908

Anslaget för utgiftsområde 20 uppgår 2021 till 1 088 908 tkr vilket tillsammans med nyttjad anslagskredit för 2020 och beräknat underskott för 2021 summerar till ett prognosticerat belopp för 2021 på 1 076 670 tkr.

**Tabell 3 Formas forskningsanslag,
Utgiftsområde 23 Areella näringar,
landsbygd och livsmedel (tkr)**

(tkr)	Utfall 2020	Prognos 2021	Beräkn. 2022	Beräkn. 2023	Beräkn. 2024
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel					
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning					
ap.1 Forskningsstöd (ram)	580 684	680 886	713 664	738 664	738 664
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien					
ap.1 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177	1 177	1 177	1 177	1 177

Anslaget för utgiftsområde 23 uppgår 2021 till 695 664 tkr vilket tillsammans med nyttjad anslagskredit för 2020 och beräknat utfall för 2021 summerar till ett prognosticerat belopp för 2021 på 680 886 tkr

Formas forskningsanslag har ökat med 360 000 tkr med anledning av forsknings- och innovationspropositionen (Prop. 2020/21:60). De satsningar som presenteras i propositionen är omfattande och ambitiösa och satsningarna är framtunga, det vill säga de ökar redan 2021 med 257 000 tkr. Myndigheten gör bedömningen att detta innebär att stora interna resurser behöver avsättas för att genomföra ett ökat antal forsknings- och innovationsutlysningar inom utpekade områden.

Formas uppdrag har utökats och breddats de senare åren. Samverkan med samhällets relevanta aktörer, såväl privata som offentliga, är nödvändigt för att stärka relevansen i myndighetens kärnverksamhet men den typen av samordning är resurskrävande. Ytterligare en aspekt av det breddade uppdraget är att vikten av samverkan med användarna för att säkerställa att slutprodukterna av våra utlysningar är relevanta, användbara och kommer till användning. Den ökade internationaliseringen och behovet av ett brett perspektiv innebär att det finns ett större behov av omvärldsbevakning. Under 2021 kommer Formas att genomföra en oberoende utvärdering av Formas styrning, processer och instrument. Utvärderingen kommer förhoppningsvis att också leda fram till utformning av nya aktiviteter och insatsområden under 2022 och framåt.

3.2 Bistå regeringen med underlag inom Formas verksamhetsområden

Formas roll som expert- och stödjande myndighet till regeringen har intensifierats de senaste åren. Utöver Formas ursprungliga finansieringsuppdrag har nu myndigheten flera roller som expert och kunskapsleverantör. Formas ingår i Rådet för hållbara städer sedan rådet inrättades 2017. Allt eftersom rådets arbete har mognat har även Formas roll blivit mer omfattande. Formas har bidragit till att rådet genomfört nyckelaktiviteter under bland annat Mål 11 konferensen hösten 2020. Formas är också en viktig leverantör av kunskap vilket utgör en grund i rådets arbete.

I regleringsbrevet för 2021 (M2020/02056) fick Formas två nya uppdrag, ett avseende högnivåmötet Stockholm +50 och ett avseende regeringens framtagande av ny nationell bioekonomistrategi. Gällande Stockholm + 50 ska Formas bistå Regeringskansliet i förberedelser och genomförandet. Arbetet ska ske i dialog med andra berörda myndigheter. Formas ska vidare bistå Regeringskansliet i arbetet med att ta fram en nationell bioekonomistrategi och därtill knutna handlingsplaner. Regeringen kommer ta fram en svensk bioekonomistrategi tillsammans med de gröna näringarna inklusive fiskerinäringarna som bidrar till ökad tillgång till biomassa och sysselsättning i hela landet och skapar miljö- och klimatnytta. Strategin ska vara väl förankrad i vetenskaplig kunskap. Formas uppdrag ska redovisas i mars 2022.

Regeringen har under 2021 gett Formas ett långsiktigt uppdrag att inrätta och vara värd för en nationell kommitté för FN:s årtionde för havsforskning 2021 – 2030. Det innefattar att vara processtöd och rådgivare till regeringen samt samordning av nationella aktiviteter och informationsspridning. Insatserna som genomförs inom ramen för årtiondet ska bidra till ett hållbart nyttjande och en hållbar förvaltning av de marina resurserna. Insatserna kan bidra till såväl Sveriges konkurrenskraft som vår förmåga att nå miljömålen och internationella mål på området. Det finns tydliga synergier mellan årtiondet och arbetet med att upprätta det nationella forskningsprogrammet för hav och vatten som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen. Samtidigt kommer arbetet med årtiondet kräva andra typer av insatser än forsknings- och innovationssatsningar och framförallt kommer uppdraget kräva en hög grad av samverkan och samordning av aktörer inom näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor. För att kunna mobilisera resurser och aktiviteter hos andra aktörer kommer kommittén behöva lägga stort fokus på kommunikation och kontaktskapande och bidra till finansieringen av kontaktskapande initiativ.

I propositionen framgår också tydligt att regeringen har ökade förväntningar på Formas gällande samverkan och innovation. Att genomföra utlysningar i samverkan med andra finansiärer ger ofta mycket goda effekter men är resurskrävande. Formas utökade innovationsuppdrag kommer stärka möjligheterna att skapa nytta för en hållbar framtid, det är dock tydligt att finansiering av företag är resurskrävande ur finansiärsperspektivet. Finansiering av företag lyder under komplexa regelverk vilka kräver mer kontroller och en mer omfattande handläggning.

I forsknings- och innovationspropositionen framgår vidare att de statliga forskningsfinansiärerna i samråd med universitet och högskolor ska utveckla en fördelningsmodell som ger bättre incitament till forskningsmiljöer av hög kvalitet. I propositionen utvecklar regeringen närmare vad modellen ska uppnå och att den ska kunna införas från 2023. I modellen ingår flera delar, bland annat ska forskningsråden kunna göra sakkunnigbedömningar av lärosätenas ansökningar om medel till sina profilområden.

Formas föreslår att myndigheten får en förstärkning av myndighetens förvaltningsanslag med 5 000 tkr årligen för det utökade arbetet som de olika uppdragen medför.

3.3 EU-Sam och Int-Sam

De bedömda behoven av anslag för arbetet inom EU-Sam och Int-Sam framgår i tabellen nedan.

Tabell 4 Formas medel för EU-Sam och Int-Sam, Utgiftsområde 24 Näringsliv

Utgiftsområde 24 Näringsliv	Utfall 2020	Prognos 2021	Beräkn. 2022	Beräkn. 2023	Beräkn. 2024
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (Ramanslag)					
ap.3 Verket för innovationssystem: F - del till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (ram)	38 600	42 300	42 300	42 300	42 300

För att effektivisera, stärka och samla finansiärernas internationella insatser och på så sätt bidra till att stärka Sverige och svensk forskning och innovation i ett internationellt perspektiv finns två samordningsfunktioner. Inom EU-Sam samordnas det europeiska forskningssamarbetet och inom Int-Sam de utomeuropeiska forskningssamarbetena. Samordningsfunktionerna är placerade vid Vinnova och drivs gemensamt av de statliga forskningsfinansiärerna.

Totalt fördelas 225 miljoner kronor årligen mellan finansiärerna inom ramen för samarbetena. Från och med 2019 fördelas medlen som egna anslagsposter under Vinnovas anslag för respektive myndighet. För 2021 disponerar Formas 42 300 tkr under anslaget UO 24 1:2 ap.3. Av beloppet får högst 2 000 tkr användas för att finansiera deltagande i internationellt forsknings- och innovationssamarbete, Int-sam. Beslut om medlen sker efter myndighetsgemensamt samråd i EU-Sam och Int-Sam och meddelades Näringsdepartementet av Vinnova.

Samråd om medel för 2022 och framåt har ännu ej skett varför Formas äskar samma belopp som tidigare, det vill säga 42 300 tkr per år i detta budgetunderlag.

4 Internationellt arbete

Det internationella forskningssamarbetet behöver stärkas och fortsätta utvecklas. Regeringen pekar med forsknings- och innovationspropositionen ut en tydlig riktning om att Sverige måste fortsätta att ha ett högt deltagande i internationella samarbeten för att säkerställa landets position inom vetenskaperna samt för att kunna lösa de samhällsutmaningar som identifieras. Under 2021 startar EU:s nya ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, och regeringen har i propositionen bland annat lyft fram behovet av att koppla samman europeiska samarbeten med de nationella forskningsprogrammen.

Formas har en betydande internationell portfölj och myndigheten har haft ett stort internationellt fokus i många år. Formas frågor inom miljö, areella näringar och hållbart samhällsbyggande kräver internationellt samarbete för att världens länder gemensamt ska kunna nå de långsiktiga målen, till exempel inom Agenda 2030. Inom Horisont Europa är det stort fokus på frågor inom Formas ansvarsområden, och det finns tydliga kopplingar till Kommissionens förslag om den Gröna given. Formas kommer därför fortsatt satsa betydande resurser för det internationella arbetet under den kommande ramperioden, 2021–2027. Det gäller främst inom de nya Partnerskapen i Pelare II inom Horisont Europa. En stor del av dem är inom Formas områden (hav och vatten, biodiversitet, samhällsbyggande, livsmedel, areella näringar med flera), och de förväntas bli större och bredare jämfört med den förra ramperioden, Horisont 2020. Formas förväntas bidra med finansiering till forskningsprogram och projekt samt med personella resurser inom dessa Partnerskap.

När det gäller de nationella programmen framgår det i forsknings- och innovationspropositionen att dessa bör ta tillvara och nyttja de möjligheter som finns att söka synergier med satsningar på EU-nivå. Formas driver fyra nationella forskningsprogram, Klimat, Hållbart samhällsbyggande, Livsmedel samt Hav och vatten, där internationella aspekter och samverkan behöver förstärkas de närmaste åren. Myndigheten är vidare expertmyndighet i kluster 5 Klimat, energi och mobilitet och kluster 6 Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö i Horisont Europa. Formas är den myndighet i Sverige som deltar i flest partnerskapsprogram och är en erfaren och eftertraktad partner som ofta inkluderas i olika samarbeten och nätverk. Formas är nationell kontaktpunkt för flera av Horisont Europas nya partnerskap, till exempel inom biologisk mångfald, hav och vatten, samhällsbyggnad, klimat, blå ekonomi, livsmedelsystem, djurhälsa och cirkulär ekonomi.

Under den pågående pandemin har resande till internationella möten inte varit möjligt. Istället har digitala lösningar snabbt utvecklats och etablerats. Vi tror att en stor del av dessa möten fortsatt kommer att vara digitala även efter pandemin. Det finns tid och pengar att spara med digitaliseringen. Vissa möten, dialoger och informationsinhämtning kan dock inte ske digitalt, eller är inte lämpligt att genomföras med digitala hjälpmedel.

Horisont Europa kommer kräva en större insats och närvaro av Formas än Horisont 2020. Därutöver pågår en förändring av det internationella forskningspolitiska landskapet. Många länder och regioner stärker sin profil inom forskning och innovation. Om Sverige och EU ska fortsätta att

vara konkurrenskraftiga behöver vi fortsätta genomföra viktiga satsningar. De senaste åren har det blivit en allt större fokusering på att forskning och innovation behövs för att lösa samhällsutmaningar. Det innebär en förändring på hur vi ser på forskning, och vad den kan bidra med. Digitalisering, artificiell intelligens (AI) och öppen vetenskap driver på den här utvecklingen. För att kunna följa med i den snabba utvecklingen och stödja svenska aktörer på bästa sättet behöver Formas vara mer aktiv i den europeiska och internationella diskussionen, både i Bryssel och i det nationella arbetet med European Research Area (ERA), Horisont Europa och andra program som berör Formas ansvarsområden. Vi har tidigare i Kraftsamling för Horisont Europa *Förslag till nationella strategier för ett starkare svenskt deltagande* konstaterat att Sverige brister i påverkansarbetet i Bryssel.

Sverige behöver aktivt kunna driva frågor och påverka i enlighet med nationella prioriteringar och styrkor, inte bara följa utvecklingen och anpassa oss till andras initiativ och hur det nya ramprogrammet utvecklas.

Formas bedömer därför att vi behöver stärka dels det internationella arbetet på myndigheten genom ökade insatser i våra expertuppdrag inom Horisont Europa och som nationell kontaktpunkt, dels vår närvaro i Bryssel genom att ha en fast resurs på plats.

Formas föreslår att myndigheten får en förstärkning av förvaltningsanslaget med 6000 tkr för 2022, 7000 tkr för 2023 och 7 000 tkr för 2024 för att utveckla det internationella arbetet och etablera en permanent närvaro i Bryssel.

5 Systematiska forsknings-sammanställningar

Sverige når inte de nationella miljömålen med nuvarande takt i miljöarbetet. Den senaste fördjupade utvärderingen av arbetet med de svenska miljömålen, som presenterades av Naturvårdsverket för två år sedan, visade att varken miljömålen eller generationsmålet kommer att nås, om inte arbetet intensifieras. SCB har under 2019 visat att Sverige inte kommer att nå de nationella miljömålen med befintliga åtgärder och styrmedel. Arbetet med miljömålen måste därför intensifieras.

För att nå målen behövs sannolikt flera olika åtgärder. Regeringen har i forsknings- och innovationspropositionen föreslagit förstärkta anslag inom flera delar av miljöområdet, bland annat klimat, biologisk mångfald, och inom havs-, vatten- och skogsfrågorna. Men förstärkta anslag till forskning och innovation behöver kompletteras med fler eller förbättrade åtgärder och styrmedel. För att säkerställa att vi inför rätt åtgärder och styrmedel finns det behov av att förstärka Formas uppdrag med evidensbaserade analyser och sammanställningar. Det krävs tillförlitliga vetenskapliga underlag, en tydlig bild om vilka miljöproblem som ska lösas, samt kunskap om vilka åtgärder och styrmedel som är mest effektiva för att lösa utmaningarna. Under den pågående pandemin har det blivit tydligt hur viktigt det är med ett brett vetenskapligt underlag, och att sammanställa studier i så kallade meta-analyser. Det är också viktigt att kunna bedöma kvaliteten och gradera evidensen i de ingående artiklarna. Enskilda vetenskapliga artiklar ger sällan svaret på komplexa frågor.

Formas har sedan 1 januari 2018 i uppdrag att genomföra analyser, sammanställningar och utvärderingar av publicerad forskning. Dessa ska utgöra underlag för utveckling och implementering av effektiva styrmedel och åtgärder. Vi ska även identifiera styrmedel och åtgärder vars effekter vi inte har tillräcklig kunskap om samt identifiera vilka behov av sådan kunskap som finns hos beslutsfattare. Formas ska även göra sammanställningarna tillgängliga för beslutsfattare och andra berörda aktörer.

Det är tids- och resurskrävande att genomföra systematiska forskningssammanställningar. Det tar i allmänhet 1,5 till 2 år att slutföra, och arbetet genomförs i samarbete med externa ämnesexperter, d.v.s. aktiva forskare, samt i nära dialog med behovsägare för att säkerställa att sammanställningarna är relevanta ur ett miljömålsperspektiv. För att identifiera lämpliga ämnen eller områden för en systematisk forskningssammanställning för vi en nära dialog med olika intressenter och samhällsaktörer. Alla sammanställningar som Formas genomför följer en strikt vetenskaplig metodik med en särskild systematik och transparens. Vi utgår också från att vi ska identifiera alla relevanta publicerade artiklar inom området, vilket innebär att vi kan få träffar som motsvarar tiotusentals artiklar. Samtliga artiklar relevansgranskas och kvalitetsbedöms. Målet är att ge ett så objektivt svar som möjligt på en specifikt formulerad fråga.

För närvarande har Formas sex pågående systematiska forskningssammanställningar som bl.a. rör kolinlagring i jordbruksmark, rening av avloppsvatten, myggbekämpning, utfordring på naturbetesmarker, och våtmarkers hydrologi. I varje sammanställning avser vi att inkludera en samhällsekonomisk analys, till exempel i form av en kostnads- och nyttoanalys, kostnadseffektivitetsanalys, eller styrmedelsanalys. Under 2021 kommer de första rapporterna att presenteras, och levereras till relevanta avnämare.

För att lösa nationella och internationella miljöproblem samt för att nå de globala hållbarhetsmålen krävs ett ökat fokus på att vetenskaplig kunskap vidareförmedlas och tas om hand av beslutsfattare. Detta kan öka möjligheterna att nå målen och att motverka faktaresistens. Formas nuvarande resurser är inte tillräckligt stora för att myndigheten fullt ut ska kunna stödja kommuner, länsstyrelser och myndigheter i deras arbete för att nå miljömålen.

Därför behövs ytterligare personella resurser för att säkerställa att mer kunskap kan bli effektiv politik. Formas bedömer att behovet för att kunna lösa uppdraget om evidensbaserade miljöanalyser ökar med 5 miljoner kronor för 2022, 10 miljoner kronor för 2023 och 10 miljoner 2024.

Formas föreslår att myndigheten får en förstärkning av förvaltningsanslaget med 5 000 tkr för 2022, 10 000 tkr för 2023 och 10 000 tkr för 2024 för att utöka de systematiska forskningssammanställningarna.

6 Formas förvaltningsanslag

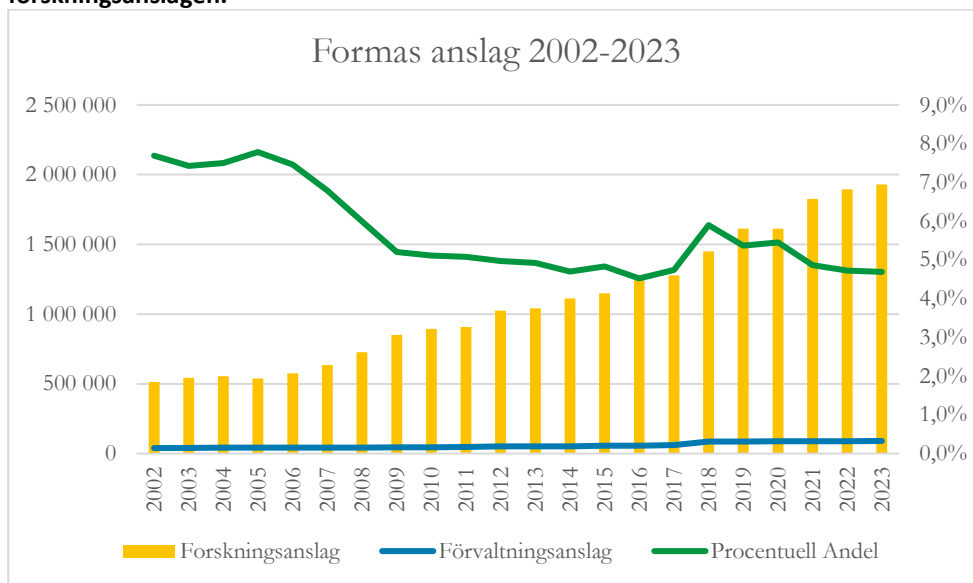
6.1 Inledning

Formas förvaltningsanslag 2021 uppgår till 101 263 tkr varav 12 399 tkr avser Klimatpolitiska rådet. Nedan under detta avsnitt redovisas förvaltningsanslaget för Formas. Förvaltningsanslaget

för Klimatpolitiska rådet redovisas under nästa kapitel.

För 2020 redovisar Formas ett överskott på 2 611 tkr vilket till stor del beror på att den rådande pandemin medfört lägre kostnader inom flera områden, bland annat resor nationellt och internationellt samt konferenser.

Tabell 5 Formas forskningsanslag, förvaltningsanslag och förvaltningsanslaget procentuella andel av forskningsanslagen.

Formas förvaltningsanslag förstärktes 2018 men har sedan legat på i stort sett samma nivå. Under samma period har forskningsmedlen ökat från 1 439 572 tkr till 1 826 872 tkr det vill säga med 387 300 tkr. Formas har äskat vissa anslagsökningar på förvaltningsanslaget men inte fått gehör hos regeringen för detta. I takt med att forskningsmedlen ökat har arbetsbelastningen i organisation ökat år från år, eftersom ökningen innebär fler och större utlysningar, alltså fler ärenden utan att det funnits utrymme att anställa personal i samma omfattning. Därutöver tillkommer den ökade samverkan med andra, samt ett innovationsuppdrag, som tar mycket tid i anspråk.

Formas förvaltningsanslag utgjorde ursprungligen 7,8 procent av forskningsanslagen för att sedan successivt sjunka till 4,7 procent 2017. Myndighetens förvaltningsanslag förstärktes 2018 men har återigen sjunkit till samma andel av forskningsanslagen som 2017. Verksamhetens kostnader enligt årsredovisningen för 2019, uppgår till 8,6% av lämnade bidrag. Detta kan jämföras med Vinnova; 11,7%, Vetenskapsrådet 9,2% och Forte 9,9% för samma tidpunkt. Myndigheternas uppdrag är delvis olika vilket till del kan förklara utfallet. Det är dock en indikation på storleken på myndigheternas totala kostnader i förhållande till utbetalda bidrag. Formas begränsade förvaltningsanslag medför i dagsläget en hård belastning på myndighetens medarbetare och försvårar möjligheten till utveckling och effektivisering genom digitalisering. De bedömda behoven av Formas förvaltningsanslag framgår i tabellen nedan.

Tabell 6 Formas förvaltningsanslag, Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Utgiftsområde 20 allmän miljö- och naturvård	Utfall 2020	Prognos 2021	Beräkn. 2022	Beräkn. 2023	Beräkn. 2024

2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande					
Anslag enl. BP2020 för 2022–2024			89 539	90 462	92 271
<i>Formas utökade uppdrag enl. punkt 3.2</i>			5 000	5 000	5 000
<i>Förstärkning av det internationella arbetet enl. kapitel 4</i>			6 000	7 000	7 000
<i>Utökning av systematiska forskningssammanställningar enl. kapitel 5</i>			5 000	10 000	10 000
<i>Utökade resurser för digitalisering och AI enl. punkt 6.2</i>			4 000	6 000	6 000
ap.1 Förvaltningskostnader (ram)	87 240	93 475	109 539	118 462	120 271

6.2 Digitalisering och artificiell intelligens

Formas verksamhet ska bidra till Sveriges kunskapsförsörjning, innovationskraft, konkurrenskraft och Agenda 2030. Den snabba samhällsliga förändringen har medfört att myndighetens interna administration och digitalisering inte fullt ut lever upp till våra målgruppers behov och önskemål. Det bristfälliga IT-stödet med många manuella moment upplevs också som ett arbetsmiljöproblem. För att medverka till ökad samhällsnytta och bättre tillgodose våra målgruppers behov och förväntningar behöver vi flytta fram våra positioner inom IT, bättre system för forskningsutlysningar, digitalisering och innovation inom myndigheten.

Formas IT-drift köps i dagsläget från Vinnova samtidigt som myndighetens ärende- och diariehanteringssystem, Prisma, ägs och drivs tillsammans med Vetenskapsrådet och Forte. Den huvudsakliga driften och utvecklingen av Prisma hanteras av Vetenskapsrådet. Prisma som verktyg och system är helt avgörande för Formas utlysningens verksamhet. En behovsdriven utveckling skulle effektivisera Formas interna arbete och i mycket högre grad möta de externa användarnas behov.

En satsning på digitalisering, AI och automatisering kommer stegvis att göra Formas verksamhet mer effektiv och en ny avdelning för digital verksamhetsutveckling har inrättats från den 1 januari 2021 för att omhänderta bland annat detta. AI har en stor potential att föra forskningen framåt; förmåga att hitta ovanliga och intressanta mönster i enorma mängder data, upptäcka vetenskapliga principer, invariants och lagar från data. Det finns också ett ökat tryck på kortare ledtider inom forskningsfinansieringen vilket kan underlättas med hjälp av AI. Under våren 2021 initieras ett pilotprojekt för att undersöka hur AI kan effektivisera delar av Formas finansieringsprocesser. Det görs i samarbete med extern part med expertis inom AI. För att i förlängningen möjliggöra och säkra kvaliteten och användningen av AI i Formas processer behöver myndigheten avsevärt förstärka kompetenser och resurser för AI internt.

Avdelningen för digital verksamhetsutveckling är liten till antalet men med ett stort uppdrag och myndigheten ser det som nödvändigt att satsa inom detta område för att bli en mer modern, effektiv och innovativ myndighet som aktivt hjälper och stödjer våra målgrupper i deras strävan att skapa ökat värde och ligga i forskningens absoluta framkant. Med utgångspunkt i att regeringen föreslagit väsentliga höjningar av forskningsanslagen i forsknings- och innovationspropositionen är möjligheten till satsningar inom digitalisering avgörande för att höja kvaliteten, för att kunna effektivisera verksamheten samt för att säkerställa att Formas fortsätter att ligga i framkant bland

europiska forskningsfinansiärer vad gäller förnyelse och utveckling. Myndigheten ser också med oro på IT-säkerhetsarbetet där ansvaret är stort men myndighetens kompetenser och resurser är otillräckliga och ansvaret i många avseenden är delat mellan flera myndigheter.

Den nya avdelningens uppdrag är att initialt utforska och identifiera de behov av utveckling som finns utifrån myndighetens uppdrag, målgruppernas behov och de interna behoven av effektivisering, och därefter ta fram en plan för hur vi skapar mest nytta och vilka insatser som krävs för att få till en förflyttning. För att uppnå denna förflyttning behöver verksamheten tillföras ytterligare medel och kompetens inom verksamhetsutveckling och digitalisering inklusive AI.

Formas föreslår att myndigheten får en förstärkning av förvaltningsanslaget med 4 000 tkr för 2022, 6 000 tkr för 2023 och 6 000 tkr för 2024 för att förstärka arbetet med digitalisering och AI.

6.3 Nya arbetssätt

Pandemin i kombination med digitaliseringens möjligheter sätter arbetslivets förutsättningar i fokus. Situationen har drivit på ett omfattande digitaliseringsarbetet som effektiviserat verksamheten, exempel på detta är digitaliserade beslutsprocesser och övergången till digitala beslutsmöten och trots ett omfattande distansarbete under 2020 har produktionen varken tappat i kvalitet eller omfattning. Distansarbetet och belastningen har dock inneburit belastningar på personalen gällande såväl den psykiska som fysiska hälsan, även om myndighetens sjuktal fortsatt är låga jämfört med staten som helhet.

Pandemin leder till omfördelning av kostnader, exempelvis att kostnader för resor och fysiska möten istället behöver investeras i digitala hjälpmedel och stöd i digitala mötesprocesser. Formas vill därför framhålla vikten av ökade förvaltningsanslag för att möjliggöra fortsatt investering i nödvändig digitalisering. Kostnadsminskningarna till följd av pandemin är inte på något sätt tillräckliga för att möta myndighetens samlade digitaliseringsbehov eller de kostnader som kan uppstå vid ökat distansarbete. Formas kommer i kommande utvecklingsarbete bland annat se över användning av lokaler, behovet av resor och fortsatt digitalisering.

6.4 Sammanfattning av äskandena på myndighetens förvaltningsanslag

För att kunna uppfylla förväntningarna på myndigheten som uttrycks i budgetpropositionen (Prop. 2020/21:1), forsknings- och innovationspropositionen och i myndighetens regleringsbrev, är det centralt att myndighetens förvaltningsanslag förstärks på det sätt som redovisats ovan. Behoven har sammanställts i tabellen nedan med angivande av vilken punkt eller vilket kapitel i texten där de äskade beloppen framgår.

Tabell 7 Sammanfattning av äskandena på myndighetens förvaltningsanslag

Behov av förstärkningar (tkr)	2022	2023	2024
Formas utökade uppdrag enl punkt 3.2	5 000	5 000	5 000
Förstärkning av det internationella arbetet enl. kapitel 4	6 000	7 000	7 000
Utökning av systematiska forskningssammanställningar enl. kapitel 5	5 000	10 000	10 000
Utökade resurser för digitalisering och AI enl. punkt 6.2	4 000	6 000	6 000
Behov av utökade resurser på Formas förvaltningsanslag	20 000	28 000	28 000

Sammantaget äskar Formas att myndighetens förvaltningsanslag ökas med 20 000 tkr för 2022, med 28 000 tkr för 2023 samt med 28 000 tkr för 2024.

7 Klimatpolitiska rådet

Formas är värdmyndighet åt Klimatpolitiska rådet. Rådet lämnar inget eget budgetunderlag utan finansieras med en anslagspost under Formas förvaltningsanslag. Som nämndmyndighet är rådet undantaget förordningen om årsredovisning och budgetunderlag och ska i stället enligt 4§ i rådets instruktion (SFS 2017:1268) varje år lämna en redogörelse till regeringen om hur arbetet har bedrivits och hur myndighetens ekonomiska medel har använts.

7.1 Panorama

Klimatpolitiska rådet har tillsammans med Energimyndigheten och Naturvårdsverket utvecklat Panorama, ett visualiseringsverktyg för Sveriges klimatomställning. Regeringen beviljade i 2021 års budgetproposition särskilda medel för Panorama om 2 miljoner kronor för år 2021 respektive 1 miljon kronor vardera för åren 2022 och 2023. Den avtagande tilldelningen av medel speglar inte kostnaderna för verksamheten. 2 miljoner kronor motsvarar kostnaden för kärnverksamheten i form av projektledare samt drift, underhåll och vidareutveckling av webverktyget liksom viss grundläggande kommunikation. Utöver detta bidrar inblandade myndigheter med väsentliga arbetsinsatser i form av all data och kunskapsinnehåll samt information om verktyget till allt större grupper och fler intresserade, i och utanför Sverige.

Den användarundersökning och intressentanalys som genomfördes under 2020 ligger till grund för den fortsatta utvecklingen av Panorama. Bland annat innebär det en ny upphandling av bakomliggande IT-tjänster, för att säkerställa kvalitet och kostnadseffektivitet samt förbättra pedagogiken. En halvering av anslaget för nästa år, i linje med budgetpropositionen för 2021, skulle tvinga ner verksamheten till ett minimum. Genom oförändrade anslag 2022 och 2023 kan en meningsfull verksamhet upprätthållas och Panorama, så som från början avsetts, utvärderas efter en treårig projektperiod.

7.2 Kommunikation

Förutom Klimatpolitiska rådets grundläggande uppdrag att utvärdera regeringens politik i relation till klimatmålen ska rådet ”bidra till en ökad diskussion i samhället om klimatpolitiken (SFS 2017:1268, 3§). Rådet har framför allt strävat efter att göra detta genom att presentera rapporter som förklarar klimatomställningens komplexa samband på ett sätt som är begripligt och användbart för beslutsfattare och som kan diskuteras av alla som är intresserade, engagerade och inblandade i att uppnå Sveriges klimatmål. Rådets ledamöter och dess kansli deltar dessutom i mängder av utåtriktade insatser av olika slag.

Efter tre års verksamhet har rådet genomfört en avstämning av verksamheten genom intervjuer med våra huvudintressenter och en omfattande intressentenkät till bredare målgrupper (företrädare för branschorganisationer, fackföreningar, miljöorganisationer, forskningsinstitut, andra myndigheter, samt regioner och kommuner). Den samlade bilden är att intressenterna har ett högt

förtroende för Klimatpolitiska rådets rapporter men önskar att rådet ska kommunicera mer och oftare och nå ut med sin kunskap till fler. Klimatpolitiska rådet vill gärna svara upp mot den efterfrågan men det ter sig svårt att göra det genom att minska resurserna för kärnuppdraget att utvärdera regeringens samlade politik, vilket idag utförs av tre utredartjänster. Mot denna bakgrund menar rådet att resurser bör tillföras för en särskild kommunikationstjänst samt ökad kommunikationsverksamhet och aktiviteter.

7.3 Internationellt samarbete

Rådet har tillsammans med sin systemmyndighet i Storbritannien, Climate Change Committé (CCC) och det klimatpolitiska rådet i Chile tagit initiativ till att bygga upp ett nätverk för kunskapsutbyte och lärande mellan klimatpolitiska råd runt om i världen. I och med att Klimatpolitiska rådet tagit denna ledande roll bidrar initiativet också till att öka kännedomen om, och intresset för, Sveriges klimatpolitiska ramverk och klimatomställning i världen.

Nätverket planerar två inledande möten med deltagare från alla världsdelar under 2021, delvis knutet till FN-processens COP och pre-COP under hösten 2021. Det är emellertid svårt för Klimatpolitiska rådet att matcha CCC, med nästan tio gånger större kansli, i rollen som medarrangör och medgrundare till det globala samarbetet. Därutöver deltar rådet även aktivt i det arbete som European Environment Agency (EEA) startat för att bygga ett närmare samarbete på europeisk nivå.

En mindre tillkommande resurs för internationellt samarbete skulle dels öka kvaliteten i Klimatpolitiska rådets eget utvärderingsarbete, dels bidra till att öka synligheten för Sverige som ett ledande land i den globala klimatomställningen.

7.4 Egna analyser

Klimatpolitiska rådet strävar efter att fylla en roll som inte dubblar, utan kompletterar, andra aktörer. Rådets arbete bygger därför i hög grad på att analysera underlag från andra större myndigheter, internationella organisationer, befintlig forskning med mera och forma syntester som är användbara för regeringens beslutsfattande. Redan att bevaka denna växande flod av kunskap och en accelererande internationell utveckling är resurskrävande. Det leder också till att rådet identifierar behov av vissa kompletterande analyser för att täcka vita fläckar i den svenska kunskapsbilden, göra egna fördjupningar eller mer genomarbetade syntester av befintliga underlag för att analysera hur regeringens politik utvecklas i relation till de klimatpolitiska målen.

Rådets mandat och uppdrag är unikt och mycket brett. Det finns inte någon etablerad praxis för hur regeringen samlade politik kan utvärderas i relation till långsiktiga samhällsmål. Det betyder dels att rådet lägger ett betydande arbete på att utveckla den egna analysramen, dels att befintliga underlag från andra aktörer aldrig helt kan täcka rådets behov.

Klimatpolitiska rådet kommer under våren 2021 att fullfölja vår interna uppföljning av de första tre årens verksamhet och närmare precisera prioriterade analysområden under kommande år. Redan nu kan rådet identifiera behov av vissa ökade analysresurser för att effektivt kunna utveckla vårt uppdrag enligt regeringens instruktion och intentionerna i det klimatpolitiska ramverket. Det gäller

i första hand fler kvantitativa analyser. En begränsad ökning av Klimatpolitiska rådets resurser enligt detta budgetunderlag skulle också ligga i linje med hur flera andra europeiska länder nu utvecklar sina politiska ramverk och förstärker resurserna till sina klimatpolitiska råd.

Tabell 8 Formas förvaltningsanslag, del till Klimatpolitiska rådet, Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Utgiftsområde 20 allmän miljö- och naturvård	Utfall 2020	Prognos 2021	Beräkn. 2022	Beräkn. 2023	Beräkn. 2024
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande					
Anslag enl. BP2020 för 2022–2024			11 493	11 623	10 808
<i>Panorama tillskott</i>			1 000	1 000	-
<i>Kommunikation</i>			2 000	2 000	2 000
<i>Internationellt</i>			1 000	1 000	1 000
<i>Analys</i>			1 000	3 000	3 000
ap.2 Forskningsrådet - till Klimatpolitiska rådet (ram)	10 179	12 687	16 493	18 623	16 808

Klimatpolitiska rådet äskar att det särskilda anslaget för visualiseringsverktyget Panorama förstärks med 1 000 tkr för 2022 och med 1 000 tkr för 2023. Klimatpolitiska rådet äskar vidare för en förstärkning på 3 000 tkr för 2022, 3 000 tkr för 2023 och med 3 000 tkr för en utökad och förstärkt kunskapsöverföring, förstärkt internationellt arbete och eget analysarbete.

Sammantaget ser Klimatpolitiska rådet behov av en ökning av anslaget om 5 miljoner kronor för 2022, 7 miljoner kronor för 2023 och 6 miljoner kronor för 2024.

8 Bemyndiganden

För att underlätta planeringen och kunna teckna avtal om fleråriga forskningsprojekt är det nödvändigt att fatta beslut som medför utfästelser för flera år framåt i tiden. De bemyndiganderamar som föreslagits i budgetpropositionen för 2021 är i stort i nivå med myndighetens behov och bör för 2022 även kunna täcka myndighetens utökade anslagsnivå. Dock kan slutåret för bemyndigandena behöva senareläggas med ett år vilket motsvarar den längd på ramar som flera andra forskningsfinansiärer har att tillgå.

Nationella forskningsprogram och europeiska partnerskapsprogram kommer att utgöra en stor och växande del av Formas portfölj de kommande åren 2021–2024. Från 2021 är Formas värd för fyra Nationella forskningsprogram, Klimat, Livsmedel, Hållbart samhällsbyggande och ett nytt program för Hav och vatten som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen. Programmen har ett tioårigt perspektiv och tillsammans står för mer än 500 miljoner kronor av Formas anslag 2021, en summa som kommer att öka de kommande åren. Under 2021 och åren framöver kommer ett ökat antal fleråriga projekt, med större budgetar än tidigare, att utlysas inom programmen. Det innebär att myndighetens långsiktiga åtaganden kommer att öka successivt från och med 2021, vilket bedöms rymmas inom den föreslagna bemyndiganderamen.

Partnerskapsprogrammen inom det kommande europeiska ramprogrammet, Horisont Europa, kommer att vara längre, upp till sju år, och bli större än tidigare partnerskapsprogram, vilket kräver utökade åtaganden från myndigheten. Det innebär att myndighetens långsiktiga åtaganden kommer att öka successivt från och med 2022, vilket bedöms rymmas inom den föreslagna bemyndiganderamen.

Formas utgår i äskandena nedan från att bemyndiganderamar för EU-Sam- och IntSam-medel på anslag 1:2 ap.3 Utgiftsområde 24 anpassas när medel för kommande år fastställts för respektive myndighet.

**Tabell 9 Beställningsbemyndiganden, Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård
Förslag bemyndiganderamar (Miljö)**

(tkr)	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025-2028 Beräknat
Ingående åtaganden	1 438 867	1 405 201	1 800 000			
Nya åtaganden	803 232	1 395 714	1 313 577			
Infriade åtaganden	836 898	1 000 916	1 113 577	1 100 000	700 000	200 000
Utestående åtaganden	1 405 201	1 800 000	2 000 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	2 000 000	2 000 000	2 000 000			

Formas hemställer att regeringen föreslår riksdagen att myndigheten får ingå förpliktelser inom utgiftsområde 20 som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 tkr 2022 till 2028.

Beloppen under rubriken ”infriade åtaganden” i tabellen ovan är indikativa och anger hur fördelningen av utgifterna har beräknats för respektive period. Det är centralt att det i myndighetens regleringsbrev framgår att bemyndigandena är indikativt beräknade.

Tabell 10 Beställningsbemyndiganden, Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

(tkr)	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025-2028 Beräknat
Ingående åtaganden	908 583	951 590	1 200 000			
Nya åtaganden	573 665	821 284	990 000			

Infriade åtaganden	530 658	572 874	590 000	600 000	560 000	440 000
Utestående åtaganden	951 590	1 200 000	1 600 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	1 548 000	1 600 000	1 600 000			

Formas hemställer att regeringen föreslår riksdagen att myndigheten får ingå förpliktelser inom utgiftsområde 23 som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 600 000 tkr 2022 till 2028.

Beloppen under rubriken ”infriade åtaganden” i tabellen ovan är indikativa och anger hur fördelningen av utgifterna har beräknats för respektive period. Det är centralt att det i myndighetens regleringsbrev framgår att bemyndigandena är indikativt beräknade.

Tabell 11 Beställningsbemyndiganden, Utgiftsområde 24 Näringsliv

(tkr)	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025-2028 Beräknat
Ingående åtaganden	22 960	43 126	55 000			
Nya åtaganden	43 429	42 673	54 000			
Infriade åtaganden	23 262	30 799	42 000	37 000	17 000	13 000
Utestående åtaganden	43 126	55 000	67 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	60 000	67 000	67 000			

Samråd om medel för EU-sam och Int-sam för 2022 och framåt har ännu ej skett varför Formas anger samma belopp för bemyndigande som tidigare, det vill säga 67 000 tkr för 2022 i detta budgetunderlag. Ramen ska vara indikativt beräknad.

9 Anslagskredit

Formas bedömer att ett kreditutrymme om cirka tre procent av anslagen är tillräckligt för de närmaste åren. Detta gäller både för förvaltningsanslaget och för forskningsanslagen.

10 Räntekontokredit

För innevarande år har Formas en räntekontokredit, enligt 7 kap. 4§ budgetlagen, på 8 000 tkr för förvaltningsändamål. Då Formas verksamhet under 2021 beräknas medföra både ett utnyttjade av förvaltningsanslaget fullt ut och ett utnyttjande av anslagskrediten bedömer myndigheten att behovet av räntekontokredit är större än tidigare. Formas bedömer att myndighetens behov av räntekontokredit är 8 miljoner kronor 2022, 8 miljoner kronor 2023 och 8 miljoner kronor 2024.

Tabell 12 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret

Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året	-	6 000	7 000
Minsta behållning på räntekontot under året	5 067	-	-
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	18 006	7 000	5 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	-	-	-
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	5 000	8 000	8 000

11 Investeringar

Tabell 13 Verksamhetsinvesteringar

(tkr)	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräkn.	2023 Beräkn.	2024 Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	0	700	7 000	6 000	4 500
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	1 663	634	534	484	634
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	272	975	0	100	0
Summa verksamhetsinvesteringar	1 935	2 309	7 534	6 584	5 134
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	1 751	2 125	7 350	6 400	4 950
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0
2002001 001 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader *	184	184	184	184	184
Summa finansiering	1 935	2 309	7 534	6 584	5 134

* under anslag redovisas konst som bokförts mot statskapital (184 tkr)

Formas ser behov av att utöka myndighetens investeringar i framför allt immateriella tillgångar de närmsta åren. En ny avdelning för digital verksamhetsutveckling har nyligen inrättats och bland avdelningens första uppdrag ingår att göra analyser av de kommande satsningarna på framför allt digitalisering och AI. Formas ser investeringarna som förutsättningar för att verksamheten ska kunna bedrivas med önskad kvalitet och effektivitet. Det är dock i dagsläget svårt att i detalj beskriva vilka investeringar som behöver göras. Den övergripande planeringen innefattar dock följande större investeringar:

- Externa tjänster som underlättar och effektiviserar ansökarens processer
- Tillgängliggörande av data för internt/externt bruk (strukturering, visualisering m.m.)
- Digitalisering av huvudprocesser
- Automatisering av handläggningen i huvudprocesserna (AI m.m.)
- Digitalisering av interna stödprocesser

Under Övriga verksamhetsinvesteringar redovisas förbättringsutgifter på annans fastighet. Myndigheten hade vid årsskiftet inga pågående investeringar. Alla investeringar, förutom konst, finansieras med lån i Riksgälden.

Formas hyreskontrakt löper till 2023-04-30. Vi har i dagsläget inte tagit ställning till hur lokalbehovet ser ut efter april 2023. En ombyggnation av vissa gemensamhetsutrymmen för att anpassa lokalerna till fler medarbetare och för att vara bättre anpassade till pandemin, har just

genomförts. Ombyggnationen kommer enligt rekommendationer från Ekonomistyrningsverket, att skrivas av under återstående hyrestid.

Tabell 14 Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

(tkr)	2020	2021	2022	2023	2024
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	2 714	1 751	2 175	7 372	11 003
Nyupplåning (+)	426	2 125	7 350	6 400	4 950
Amorteringar (-)	-1 389	-1 701	-2 153	-2 769	-3 359
UB lån i Riksgäldskontoret	1 751	2 175	7 372	11 003	12 594
Beslutad/föreslagen låneram	5 000	7 000	8 000	12 000	13 000
Ränteutgifter	0	0	59	193	260
Finansiering av räntor och avskrivningar					
2002001 001 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader	1 389	1 701	2 212	2 962	3 619
Övrig finansiering	0	0	0	0	0
Summa finansiering	1 389	1 701	2 212	2 962	3 619
Summa amorteringar och ränteutgifter	1 389	1 701	2 212	2 962	3 619

Formas lån finansieras via myndighetens avista-konto. Beloppen som Formas redovisar på raden ”nyupplåning” under år 2021 till 2024 är detsamma som det belopp som redovisas under raden ”Lån i Riksgäldskontoret” i tabell 13 Verksamhetsinvesteringar. Den genomsnittliga räntan beräknas till 1,33 procent av genomsnittliga lån under året.

Formas bedömer att behovet av låneram för investeringar uppgår till 8 miljoner kronor 2022, 12 miljoner kronor 2023 samt 13 miljoner kronor 2024.